

Het 101% is, als initiatief van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM), een programma voor de creatie van een hedendaags kunstwerk dat voor een specifieke plaats en context wordt ontworpen – met name voor een bepaalde sociale woonwijk en de bewoners en beheerders ervan. Het initiatief bevindt zich op het kruispunt van kunst, maatschappij en stedenbouw.

Verzameltuין

De “verzamelingen” zijn een verwijzing naar de spulletjes die de bewoners aan hun raam hebben staan, als kleine, informele tentoonstellingen. Daaruit groeide ons voorstel, waarin we ook werkten met series, verzamelingen, zowel voor de planten als voor de kunstwerken. De beplanting is het resultaat van collectieve workshops en werven met de bewoners uit de wijk. Een botanist stuurde de selectie lokale, inheemse en aan het terrein aangepaste planten verder bij. Samen met hem kozen de bewoners een geheel van schaduwplanten, zonplanten, aromatische en fruitplanten uit, zodat er het hele jaar door bloei is, waar iedereen plezier aan kan beleven. De tuin evolueert op die manier voortdurend mee met de seizoenen, de pluktijden en de wensen van de tuinders-bewoners.

De “Verzameltuין” is ook een reeks kunstwerken waarvan de abstracte, geometrische esthetiek ruimte laat voor een eigen, soms speelse invulling. De sculpturen uit metaal en beton zijn samengesteld op basis van een reeks geometrische vormen: een halve maan, een trap met drie treden, een cirkel en cirkelboog, een accordeon. De vormen en kleuren ervan gaan de dialoog aan met de architectuur van de gebouwen. De trapvorm is een terugkerend motief in de sculpturen en staat symbool voor verheffing, zowel in de fysieke als in de dichtelijke betekenis van het woord. Net zoals een belvédère is het een instrument waarmee je ergens bovenuit kan stijgen, maar het heeft ook als functie om te laten zien “wat mooi is om zien”, zowel in de context van het landschap als van de kunst. Meer symbolisch is dat ook één van de functies van kunst: een andere kijk op de dingen bieden.

De zeven sculpturen hebben allemaal een poëtische functie die samenhangt met de tuin,

met rust en bespiegeling. Ze houden doelbewust het midden tussen kunstwerk en meubilair.

De grote tafel is beurtelings een podium, een tafel, een kunstwerk. Er zijn geen vaste zitplaatsen zodat iedereen een stoel van thuis kan meenemen om bij samenkomsten gezellig aan te schuiven. Als de grote tafel niet wordt gebruikt, neemt ze opnieuw haar abstracte vorm aan. De belvédère is het hoogtepunt van de locatie en biedt een blik over de volledige tuin. Het is een plaats voor contemplatie, met als poëtische functie de visualisering van de site als een landschap en de waarneming van de veranderingen in de loop van de seizoenen. De piek plaatst je op een voetstuk, maar laat je ook voelen hoe het is om overal bovenuit te torenen, een verheffing in de fysieke en dichtelijke betekenis van het woord. De koepel is een toevluchtsoord waar je kan schuilen tijdens de storm, een grot van metaal en levende wilg, een niet zo geheime verstopplaats. De vier wegen, de tweelingzusjes en het rustpunt doen een beroep op je verbeelding. Je kan er tot rust komen, even stilstaan of een spel spelen waarvan je de regels zelf nog moet uitvinden. De vlaggen zijn vormen die werden ontworpen door de kinderen van de Klaverwijk. Ze markeren de ingangen van de tuin en nodigen voorbijgangers uit om de “Verzameltuין” te komen ontdekken.

Alle kunstwerken bieden een bijzondere kijk op deze centrale ruimte die een echte tuin is geworden, een plek om te leven, te spelen en tijd met elkaar door te brengen.

Nina De Angelis & Louise Lefebvre

<https://101e.brussels/>

23.06.21

Jardin des Collections Verzameltuין

Route de Lennik 279
Rue des Trèfles 52
1070 Anderlecht

Lenniksebaan 279
Klaverstraat 52
1070 Anderlecht

Artistes :
Bloc Paysage
Louise Lefebvre & Nina De Angelis

Kunstenars :
Bloc Paysage
Louise Lefebvre & Nina De Angelis

Le Foyer Anderlechtois
(Société Immobilière
Sociale de service Public)
www.foyer-anderlechtois.be

De Anderlechtse Haard
(Openbare
Vastgoedmaatschappij)
www.foyer-anderlechtois.be

La SLRB
(Société du Logement de la Région
de Bruxelles-Capitale)
&
La cellule 101% de la SLRB
www.slrb-bghm.brussels

De BGHM
(Brusselse Gewestelijke
Huisvestingsmaatschappij)
&
De cel 101% van de BGHM
www.slrb-bghm.brussels

La Région de
Bruxelles-Capitale
www.be.brussels

Het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest
www.be.brussels

Jardin des Collections Verzameltuין

Bloc Paysage
Louise Lefebvre &
Nina De Angelis

Le 101%, initiative de la Société du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale (SLRB), est un programme de création et de production d'une œuvre d'art contemporaine, conçue pour un lieu et un contexte spécifique, à savoir un immeuble déterminé de logements sociaux, ses habitants, ses gestionnaires. Cette expérience est à la croisée des chemins des mondes artistique, social et urbanistique.

Jardin des Collections

Le nom “Collections” vient de l'observation des séries d'objets que les habitants mettent à leur fenêtre, comme autant de petites expositions informelles. De là, découle notre proposition qui fonctionne également par série, par collection, autant pour les plantes que pour les œuvres d'art. La plantation s'est déroulée au cours d'ateliers et de chantiers collectifs avec les habitants du quartier. Les choix des plantes locales, originales et adaptées au terrain ont été aiguillés par un botaniste. Avec lui, les habitants ont choisi un ensemble de plantes d'ombre, de lumière, d'aromatiques et de fruitiers afin d'avoir des floraisons toute l'année pour le plus grand plaisir de tous. Le jardin est ainsi en constante évolution au fil des saisons, des cueillettes et des envies des jardiniers-habitants.

Le « Jardin des Collections » c'est aussi une série d'œuvres d'art dont l'esthétique géométrique abstraite laisse libre cours à l'interprétation et au jeu. Les sculptures, en métal et en béton, sont composées à partir d'un ensemble de formes géométriques : demi-lune, escalier à trois marches, cercle et arc de cercle, accordéon. Leur formes et leurs couleurs dialoguent avec l'architecture des bâtiments. La forme de l'escalier est un motif récurrent dans ces sculptures. Il symbolise l'élévation, au sens physique et poétique. À la manière d'un belvédère, il est un outil d'ascension mais a aussi fonction de montrer « ce qui est beau à voir » dans le domaine du paysage comme dans celui de l'art. Plus symboliquement, c'est aussi une des fonctions de l'art que d'offrir une autre façon de voir.

Les sept sculptures ont toute une fonction poétique liée au jardin, au repos, à la contemplation. Elle sont volontairement à mi-chemin entre l'œuvre d'art et le mobilier.

La grande table est tour à tour estrade, table, œuvre. Les assises ne sont pas imposées pour que chacun puisse amener une chaise de chez soi à l'extérieur lors de retrouvailles. Hors utilisation, la grande table redevient forme abstraite. Le belvédère est le point culminant du site. Il permet d'avoir une vision globale du jardin, il est un outil de contemplation. Sa fonction poétique est de visualiser le site comme un paysage et d'observer ses changements au fil des saisons. Le promontoire met en valeur celui qui se met dessus mais il sert aussi à faire l'expérience de la hauteur et à pratiquer l'élévation au sens physique et poétique du terme. Le dôme est un refuge, où l'on vient s'abriter le temps de la tempête, une grotte de métal et de saule vivant, une cachette pas très secrète. Les quatre chemins, les jumelles et le repos sont des sculptures, des réceptacles à imagination, des objets de repos ou de contemplation, des jeux dont les règles sont à inventer. Les drapeaux dont les formes ont été dessinées par les enfants des Trèfles, sont des signaux aux entrées du jardin, des invitations à venir découvrir le jardin des collections.

Chacune de ces œuvres donne à voir de façon particulière cet espace central devenu jardin, lieu de vie, de jeux et de partage.

Nina De Angelis & Louise Lefebvre

<https://101e.brussels/>

Jardin des Collections Verzameltuïn

Bloc Paysage
Louise Lefebvre & Nina De Angelis

Photos / Foto's : Marc Detiffe, Louise Lefebvre, Nina De Angelis, 101e

